

2 priedo „2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Švietimo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 12-003-03-04-03 „Sukurti rinkos poreikius atliepiančią profesinio ugdymo sistemą“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 2“ 2 priedas

PAVYZDINIS PATIKROS LAPAS DĖL VALSTYBĖS PAGALBOS IR *DE MINIMIS* PAGALBOS BUVIMO AR NEBUVIMO

(Data)

(Pildoma priemonės veiklos ar poveiklės vertinimui)

Priemonės veiklos ar poveiklės numeris	5 veikla
Priemonės veiklos ar poveiklės pavadinimas	Įveikinti sektorinių praktinio mokymo centrų sistemą įgyvendinant nacionalinio mobilumo programą
Už priemonę atsakinga ministerija (-os) (paramos/pagalbos teikėjas)	Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – ŠMSM)
Pagal priemonės veiklą ar poveiklę numatytos remti veiklos	Asmenų, besimokančių pagal formaliojo profesinio mokymo programas, praktinis mokymas sektoriniame praktinio mokymo centre
Galimi pareiškėjai/partneriai pagal priemonę ar poveiklę	Jungtinio projekto pareiškėjas – Europos socialinio fondo agentūra Jungtinio projekto projektų pareiškėjai – profesinio mokymo įstaigos, kuriose ŠMSM įgyvendina savininko (dalininko) teises ir pareigas.

(Pildoma projekto vertinimui)

Projekto numeris	
Projekto pavadinimas	
Projekto vykdytojo/galutinio naudos gavėjo pavadinimas	
Projekto partnerio (-ių) pavadinimas	

I. Valstybės pagalbos požymių identifikavimas pagal priemonės veiklą ar poveiklę / projektą remtinose veiklose¹			
1.		☐ Taip	☒ Ne

¹ Vertinant valstybės pagalbos kriterijus vadovaujamas Europos Komisijos pranešimu dėl valstybės pagalbos sąvokos ir teismų praktika (angl. *Commission Notice on the notion of State aid pursuant to Article 107(1) TFEU*, jei taikoma.

	Ar finansavimą tiesiogiai ar netiesiogiai numatoma teikti ūkio subjektams (-ui) ūkinei veiklai vykdyti?	<i>(Patikros lapą pildant projektui, neigiamai atsakius, kiti patikros lapo klausimų atsakymai žymimi „nevertinama“)</i>
Ūkio subjektai – įmonės, jų junginiai (asociacijos, susivienijimai, konsorciškai ir pan.), įstaigos ar organizacijos, ar kiti juridiniai ar fiziniai asmenys, kurie vykdo ar gali vykdyti ūkinę veiklą Lietuvos Respublikoje arba kurių veiksmai daro įtaką ar ketinimai, jeigu būtų įgyvendinti, galėtų daryti įtaką ūkinei veiklai Lietuvos Respublikoje. Lietuvos Respublikoje viešojo administravimo subjektai laikomi ūkio subjektais, jeigu jie vykdo ūkinę veiklą. Vertinant, ar subjektas yra priskiriamas ūkio subjektui, jo statusas neturi lemiamos reikšmės, taip pat ir ar subjektas yra įsteigtas pelnui siekti, esminis kriterijus – ar vykdoma / numatoma vykdyti veikla yra priskiriama ūkinei veiklai. Subjektas, vykdamas tiek ekonominę, tiek neekonominę veiklą, turi būti laikomas ūkio subjektu tik ekonominės veiklos atžvilgiu. Ūkinė veikla – visokia gamybinė, komercinė, finansinė ar profesinė veikla, susijusi su prekių (paslaugų) pirkimu ar pardavimu, išskyrus, kai fiziniai asmenys prekę (paslaugą) įsigyja asmeniniams ir namų ūkio poreikiams tenkinti. Teikiant finansavimą infrastruktūros objektams / įrangai (ilgalaikiam turtui) įsigyti, ūkinė veikla turi būti vertinama 3 lygmenimis: • statytojo / savininko; • valdytojo; • galutinio naudotojo (galutinio naudos gavėjo – GNG). Ūkine veikla nėra laikoma, kai valstybė veikia „vykdydama valdžios įgaliojimus“² arba kai valstybės sektoriaus subjektai veikia „kaip valdžios institucijos“³. Jeigu valstybės sektoriaus subjektas vykdo ūkinę veiklą, kuri gali būti atskirta nuo valdžios įgaliojimų vykdymo, tai subjektas, vykdydamas tą veiklą, veikia kaip ūkio subjektas. O jeigu tos ūkinės veiklos negalima atskirti nuo valdžios įgaliojimų vykdymo, visa to subjekto vykdoma veikla yra su tų valdžios įgaliojimų vykdymu susijusi veikla, todėl nepatenka į ūkio subjekto sąvokos taikymo sritį. Tokioms veikloms priskiriamų veiklų pavyzdžiai (šis sąrašas nėra baigtinis): a) kariuomenė arba policija; b) oro navigacijos sauga ir kontrolė; c) jūrų eismo kontrolė ir sauga; d) kovos su tarša priežiūra; e) laisvės atėmimo nuosprendžių organizavimas, finansavimas ir vykdymas; f) viešiesiems tikslams naudoti skirtų duomenų rinkimas remiantis teisės aktuose atitinkamiems ūkio subjektams nustatytu įpareigojimu atskleisti tokius duomenis. Ūkine veikla gali būti nelaikoma dalis veiklų socialinės apsaugos, sveikatos priežiūros, kultūros, švietimo ir mokslinių tyrimų sektoriuose, kaip apibūdinta Komisijos pranešime dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalyje vartojamos valstybės pagalbos sąvokos (2016/C 262/01). Taip pat ūkine veikla nėra laikoma viešos infrastruktūros objektų, neskirtų ūkinei veiklai vykdyti, statyba.		
Pasirinkimo pagrindimas		

² Plačiau su šia sąvoka galima susipažinti 1987 m. birželio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Italiją*, 118/85, ECLI:EU:C:1987:283, 7 ir 8 punktuose, kuriuose nurodyta, kad įgyvendindamos joms priskirtus įgaliojimus valstybės institucijos gali įgyvendinti tiek valstybinės valdžios funkcijas, tiek užsiimti ūkine-komercine veikla įgyvendindamos ūkio subjekto funkcijas.

³ Plačiau su šia sąvoka galima susipažinti 1988 m. gegužės 4 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Bodson*, 30/87, ECLI:EU:C:1988:225, 18 punkte.

Jungtinio projekto pareiškėjas, t. y. ESFA, yra pagal Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymą ir kitus teisės aktus įsteigtas pelno nesiekiantis ribotos atsakomybės viešasis juridinis asmuo. ESFA steigėja yra valstybė. ESFA dalininkų funkcijas įgyvendina Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija bei Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija. ESFA nevykdo ūkinės komercinės veiklos. Vykdydama pavestas funkcijas, ESFA padeda ŠMSM įgyvendinti valstybinę švietimo politiką.

Jungtinio projekto projektų pareiškėjais bus profesinio mokymo įstaigos, veikiančios švietimo srityje, kuriose ŠMSM įgyvendina savininko (dalininko) teises ir pareigas. Pagal šią priemonę remiamos tik formaliojo švietimo veiklos. Europos Komisijos komunikate dėl valstybės pagalbos sąvokos nurodyta, jog valstybinis švietimas, organizuojamas pagal nacionalinę švietimo sistemą, kurią finansuoja ir prižiūri valstybė, gali būti laikomas neekonomine veikla. Teisingumo Teismas nusprendė, kad valstybė, „nustatydama ir išlaikydama tokią viešojo švietimo sistemą, kuri, paprastai, finansuojama iš viešojo biudžeto, o ne mokinių ar jų tėvų, [...] neketina verstis veikla už užmokestį, o atlieka socialinę, kultūrinę ir švietimo funkciją savo visuomenės atžvilgiu“.

Profesinio mokymo įstaigos yra nacionalinės švietimo sistemos dalyviai, kurių veiklą dažniausia finansuoja ir prižiūri valstybė. Jungtinio projekto pareiškėjo vienas iš veiklos tikslų – tenkinant viešuosius interesus administruoti ir vykdyti žmogiškųjų išteklių programas ir projektus švietimo srityje. Atsižvelgiant į tai, jungtinio projekto pareiškėjas, t. y. ESFA, jungtinio projekto projektų pareiškėjai – profesinio mokymo įstaigos, neveikia kaip ūkio subjektai ir jų veikla nelaikytina ūkine veikla.

2.	Ar finansavimas iš valstybės išteklių ūkio subjektams (-ui) suteiktų / suteikia išskirtinę ekonominę naudą, kurios jie / jis negautų rinkos sąlygomis?	☐ Taip	☐ Ne	☒ Nevertinama
----	---	-------------------------------	-----------------------------	---

Išskirtinė ekonominė nauda. Vertinama, ar finansavimas ūkio subjektui teikiamas palankesnėmis sąlygomis, nei jis galėtų gauti rinkoje. Teikiant finansavimą veiklai vykdyti, nauda turi būti vertinama tiek paramą gaunančios subjekto lygmeniu, tiek galutinių naudos gavėjo lygmeniu. Jei finansavimas teikiamas infrastruktūros objektams ar įrangai (ilgalaikiam turtui) įsigyti, finansavimo nauda turi būti vertinama infrastruktūros statytojo / savininko, valdytojo ir galutinio naudos gavėjo lygmeniu. Pavyzdžiui, negrąžintina subsidija, lengvatinė paskola (su mažesnėmis nei rinkoje palūkanų normomis ar kitomis lengvatinėmis sąlygomis), suteikiama neapmokestinama garantija paskolai arba apmokestinama ne rinkos kaina. Išskirtinė nauda ūkio subjektui gali būti suteikta įvairiais būdais. Nėra skirtumo, kokiais būdais teikiama valstybės pagalba – svarbus jos poveikis.

Siekiant nustatyti, ar finansavimas suteikia išskirtinę ekonominę naudą, yra naudojamas privataus rinkos investuotojo principas. Jei įmonė negautų šių lėšų analogiškais sąlygomis privataus kapitalo rinkose, vadinasi, šių lėšų teikimas gali būti valstybės pagalba. Šiuo atveju būtina nustatyti, ar privatus investuotojas investuotų į šią įmonę tokiomis pat sąlygomis, vertindamas tik potencialią savo investicijų grąžą ir neatsižvelgdamas į regioninius ar socialinius veiksnius. Jei privatus investuotojas neinvestuotų į tokią įmonę, vadinasi, suteiktos lėšos gali būti valstybės pagalba.

Jei numatoma, kad finansavimas bus skiriamas ūkio subjekto sąnaudoms, atsiradusioms dėl viešųjų, arba visuotinės ekonominės svarbos, paslaugų įsipareigojimų⁴ valstybei (savivaldybei), padengti, išskirtinės ekonominės naudos buvimas vertinamas pagal *Altmark*⁵ kriterijus. Ūkio subjektui nėra suteikiama išskirtinė ekonominė nauda, jeigu:

- veikla atitinka visuotinės ekonominės svarbos paslaugų požymius⁶, jos užduotys ir įpareigojimai aiškiai apibrėžti;
- viešųjų paslaugos išlaidų kompensavimo kriterijai objektyvūs, skaidrūs ir nustatyti iš anksto;

⁴ Plačiau žiūrėti čia: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/overview/public_services_en.html.

⁵ Plačiau galima susipažinti [Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 2003 m. liepos 24 d. sprendime Altmark, C- 280/00, EU:C:2003:415.](#)

⁶ [Komisijos komunikatas dėl Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklių taikymo kompensacijai už visuotinės ekonominės svarbos paslaugų teikimą \(2012/C 8/02\).](#)

- kompensacija neviršija grynujų paslaugos teikimo sąnaudų, įskaitant pagrįstą pelną (t. y. kompensuojama nepermokant); ir - viešosios paslaugos išigyjamos ir kompensacija skiriama įgyvendinant viešojo pirkimo konkurso procedūrą arba, jei viešasis pirkimas nėra rengiamas, įmonės, kuriai patikėta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas, išlaidos kompensuojamos pagal įprastos gerai valdomos įmonės patiriamas išlaidas.				
Pasirinkimo pagrindimas				
<i>(Pagrįskite savo pasirinkimą)</i>				
3.	Ar finansavimą numatoma teikti / teikiamas tam tikroms pasirinktoms prekėms gaminti ar paslaugoms teikti, arba tam tikriems pasirinktiems ūkio subjektams (-ui), t. y. ar finansavimo priemonė yra selektyvus pobūdžio?	☐ Taip	☐ Ne	☒ Nevertinama
Pasirinktinis finansavimo priemonės taikymas (selektyvumas). Pasirinktinai taikomos finansavimo priemonės – tai priemonės, kurios yra skirtos atskiro regiono plėtrai (tame regione esantiems ūkio subjektams), atskiroms veiklos rūšims paremti (finansavimo / galutiniai naudos gavėjai – atskiro sektoriaus ūkio subjektai) arba tam tikriems tikslams įgyvendinti (finansavimo / galutiniai naudos gavėjai gali būti mažos ar vidutinės įmonės, naujos įmonės, tam tikrus projektus įgyvendinantys ūkio subjektai ir pan.). Šis kriterijus tenkinamas, kai vertinant projekto įgyvendinimo planus, tam tikrų ūkio subjektų projekto įgyvendinimo planai įvertinami geriau ir dėl to gauna finansavimą (skirtingai nuo blogiau įvertintų), o institucijos, sprendamos dėl finansavimo skyrimo, naudojasi turima diskrecijos teise.				
Pasirinkimo pagrindimas				
<i>(Pagrįskite savo pasirinkimą)</i>				
4.	Ar finansavimas gali iškraipyti konkurenciją ir veikti prekybą tarp ES šalių?	☐ Taip	☐ Ne	☒ Nevertinama
Poveikis konkurencijai ir prekybai tarp ES šalių. Siekiant įvertinti, ar suteiktas finansavimas daro poveikį konkurencijai ir prekybai tarp ES šalių, būtina nustatyti finansavimo gavėjo (galutinio naudos gavėjo) teikiamų paslaugų ar gaminamų prekių rinką, žinoti, ar rinka yra liberalizuota ir joje vyksta konkurencija. Pats faktas, kad ūkio subjekto konkurencinė padėtis, palyginti su kitais konkuruojančiais ūkio subjektais, pagerėja jam gavus ekonominės naudos, kurios jis nebūtų gavęs įprastomis verslo sąlygomis, rodo, kad konkurencija gali būti iškreipta. Jei finansavimas yra teikiamas vietinio pobūdžio veiklai paremti (pavyzdžiui, kirpyklai, kurios klientai yra tik miestelio gyventojai), šis finansavimas paprastai neveikia prekybos tarp šalių. Tačiau būtina žinoti, kad finansavimas ūkio subjektui gali veikti prekybą tarp šalių ir tais atvejais, kai konkretus ūkio subjektas neeksportuoja savo teikiamų paslaugų ar gaminamų prekių. Gali pakakti fakto, jog nagrinėjamomis paslaugomis ar prekėmis apskritai prekiaujama su ES šalimis.				
Pasirinkimo pagrindimas				
<i>(Pagrįskite savo pasirinkimą)</i>				
II. Išvados dėl valstybės pagalbos (ne)buvimo <i>Pažymimas vienas langelis. Pagrįstais atvejais, kai neįmanoma ar netikslinga rengti atskirų projektų finansavimo aprašų skirtingomis sąlygomis, gali būti pažymėtas ne vienas langelis. Tokiu atveju pastabose paaiškinama, kokioms sąlygoms esant ir (ar) kuriai daliai veiklų taikomi valstybės pagalbos / ne valstybės pagalbos reikalavimai.</i>				
☒ Pagal priemonės veiklą ar poveiklę / projektui nebus / nėra teikiama valstybės pagalba (žymima, jei į nors vieną I dalies klausimą atsakyta neigiamai).				

☐ Pagal priemonės veiklą ar poveiklę / projektui bus / yra teikiama valstybės pagalba (žymima, jei į visus I dalies klausimus atsakyta teigiamai).

☐ Pagal priemonės veiklą ar poveiklę / projektą remtinės veiklos nebus laikomos valstybės pagalba, tačiau ja gali tapti (žymima, jei į nors vieną I dalies klausimą atsakyta neigiamai, tačiau pastabose nurodyta, kad tam tikrus aspektus reikia nuolat stebėti dėl rizikos finansavimui tapti valstybės / *de minimis* pagalba). Pagrindžiant pasirinkimą nurodomi tolimesni veiksmai ir numatomos rizikos valdymo priemonės.

Pasirinkimo pagrindimas

Išvada pasirinkta atsižvelgiant į tai, kad kriterijus Nr. 1 įvertintas neigiamai.

(vertintojo pareigos, vardas, pavardė)

(parašas)